

DE POSTRIJDER DER PROVINCIE LIMBURG.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad. 8 fr. buiten de stad. Een blad afzonderlijk, 20 centemen. De aankondigingen, per drukregel, 15 centemen. De reclamen, per drukregel, 25 centemen.

De Postrijder verschijnt s'lijndags, s'donderdagds en zaterdags. Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 20, en bij alle postdirecteurs. Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd zijn.

TONGEREN, DEN 31 MAART.

Het voorstel van M. Orts.

Het voorstel door M. Orts in de Kamers gedaan, is zaterdag gestemd geweest. Al de liberater schapen waren er tegenwoordig, en op de kommande van een, twee, drie, hebben al die vrije mannen ja geknikt. Was die wet dan zoo goed, zoo rechtvaardig? Laat ons zien: M. Orts, die ze voorstelt, zegt dat het eene partijwet is. — Wat is eene partijwet? Dat is eene wet die voorgesteld wordt, niet voor het welzijn van het land en van Al de Belgen, maar voor het uitsluitelijk welzijn van EENIGE Belgen. En hier is 't geval. Het voorstel om het getal vertegenwoordigers te vermeerderen, is gedaan geweest, niet voor 't welzijn van het land, maar omdat men alzoo hoopt het getal der liberater vertegenwoordigers te vermeerderen. De liberaters zien dat het land hen moede is, en dat zij met de aanstaande kiezingen de meerderheid niet meer zullen hebben. En ze zeggen: wacht! terwijl wij nog aan 't hoofd zijn, zullen wij daar wat cijfers op het papier stellen, en hier en daar een representant meer laten kiezen, waar wij zeker zijn te winnen. Maar de wet! de Constitutie! de rechtvaardigheid! — Dat zijn al prulletjes voor de liberaters! De partij vooral, en al wat aan de partij nuttig is, is alleen rechtvaardig! Zoo redeneren zij; en de dag gekomen, gelijk de logie gepiepd en gewild heeft, zoo stemmen die groote vrije liberaters!

Tongeren, den 30 april.

Mijnheer de Redakteur,

Zoo dan, kameraat, een van deze dagen zal de oude Tongenaar maar pijp in zak moeten steken en zijne plaats overlaten aan pachter Nol, vader van Sus den piot. Sedert eene gansche maand sta ik daar te kijken of die aardige landsman nog niet op het einde is van zijne reisavonturen, en, hoe groot behagen ik ook vind in de lotgevallen van bruur Nol, moet ik toch bekennen dat ik blij ben van ook weer eens mijn woordje mogen te zeggen. Ik heb juist nijnen Paaschen gehouden en, zoo gij het goed vindt, zullen wij deze week aan Free Nol den tijd laten om ook eens zijne conscientie te onderzoeken. Zoo dan, pachter, als 't u belieft, gaat eens zo als het een brave christene mensch betaamt, uwe rekening met uwen pastoor effenen. Ik die, na Ambiorix, den alleroudeste Tongenaar ben, ik ga vandaag eens met mijnheer den Postrijder klappen. Daar is sedert mijne laatste correspondentie

REISAVONTUREN van eenen dikken Heer.

(Vervolg)

De listige oogen namen eerst de statige gestalte van den dikken heer op, wendden zich daarop onverwacht naar 't fijne gelaat der dame en keerden van daar weder naar den dikken heer terug. Deze bemerkte het niet. Hij had de twee vreemden, zoo het scheen, nauwelijks opgemerkt. De dame echter had de listige oogen van den vreemdeling gevolgd en werd door een zonderling gevoel overvallen. De listige oogen bemerkten dit dadelijk. De jonge man met den baard en de doordringende oogen knoopte een gesprek aan met den jongeling, die met hem binnengekomen was. — Ik ben verbeugd, beste kollega, dat wij elkaar hier aangetroffen hebben. — Ik ben er ook blijde om. — Gaat gij ook naar de residentie? — Ja, op last van den president. — Ah! riep de baardige, terwijl hij eene kleine buiging maakte. — Gij hebt ook vermoedelijk ambtsbezigheden in de residentie? vroeg daarop de ander. — Dat juist niet. — Zoo, zoo, men kent dat. De politie heeft uiterlijk niets te verrie'ten, maar zij doet alles in 't geheim. — De politie moet altijd voorzichtig zijn. De snorbaard met de listige oogen behoorde

iets gebeurd wat ik niet onaangeroerd kan laten voorbijgaan. De koeijenmarkt van Tongeren, die, zoo als de Postrijder het reeds gezegd heeft, eene bron van voorspoed is voor menige onzer inwoners, is plotselings afgeschaft. Waarom? Omdat de veepest in Engeland en in Holland heerscht, en omdat zich ook eenige gevallen in de provincie Antwerpen vertoond hebben. De Postrijder heeft genoeg doen uitschijnen hoe onregtvaardig het is van den markt van Tongeren af te schaffen en van ter zelve tijd eenen koeijenmarkt te openen te Luik waar er nooit geen bestaan heeft. De tongerische burgerij heeft in hare petitiën en in haren meeting hare denkwijze over dezen noodlottigen maatregel uitgedrukt. Onze geheele stad is ten akkoord om de hand delwijze van het gouvernement ten opzichte van Tongeren te schandvlekken.... Excuseert.... ik dacht er niet aan.... ik zeide dat de geheele stad de onregtvaardigheid erkende der handelwijze van den minister die Tongeren van zijnen ouden markt berooft. Ik had daar weer te gauw gesproken. Er bestaat in Tongeren eene aardige collectie liberale gazetten, die *sanper et ubique* alles goedkeuren wat het liberaal ministerie uitvindt. Als morgen het liberaal ministerie voorstelde van ons het vel van de knoken af te trekken, die heelen zouden in verrukking staan voor de bezorgheid welke het gouvernement voor onze tederste belangen toont.

Ik ben nog van den tijd van die goede oude onnoozele menschen die meenen dat de groote interessen die in Tongeren aan het bestaan van den koeijenmarkt verbonden zijn, verre boven den droevigen en onbeduidenden partijgeest moeten geplaatst worden. Abuus, Mijnheer, abuus. Het hedenlaagsch progres, waarvan onze liberale gazetten de trompetters zijn, schijnt te vereischen dat de partijgeest met zijn ijdel geluf van liberaal en klerikaal, den voorang hebbe op de belangen onzer burgerij. Onze stad vereenigt zich in eenen meeting om de herstelling van den koeijenmarkt te bekomen. Of men daardoor het gewenscht doel zou bereiken, dat kon niemand verzekeren. Altijd is het zeker dat onze medeburgers alles in het werk stellen om de herstelling van den markt te bekomen zonder naar politieke kleur te vragen. Maar het schijnt dat dat de rekening van allen niet maakt. Aan de kwestie van den koeijenmarkt vindt men middel van de kwestie van liberaal en klerikaal vast te knoopen. God wil mijn ouden kneuk bewaren! Waar zal het politiek zich haast nog mede moeijen? Druft een inwoner die niet tot den liberalen winkel behoort, het woord nemen in den meeting, die is zeker van door het slijk der liberale bladeren gesleept te worden. De partijgeest is alles, de belangen der burgerij daar schijnt minder aan gelegen te zijn.

Dat is een les voor de Tongenaren. Als zij

in het vervolg hunne belangen in goede handen willen stellen, dan zullen zij dezelve toevertrouwen aan de mannen van het tongersche progres. De markten zullen misschien wel in de pan blijven, maar de inwoners van Tongeren zullen zich troosten met het daal versleten deuntje van liberaal en klerikaal te zingen.

Een paasch-eike, als 't u belieft, voor de liberale gazetten van Tongeren.

Een oude Tongenaar.

Bij het onderzoek van de aan runderpest gestorvene dieren, heeft men thans in Engeland een bijzonderheid gevonden die tot verklarung der ziekte misschien van het hoogste gewicht zal worden, waarvan in elk geval het nader onderzoek hoogst belangrijk moet gewacht worden.

In het spierweefsel zijn namelijk een groot aantal spierwotpjes gevonden, welke even als de bekende trichinen in het verkenst vleesch, zich aldaar in tallooze wijze vermeerderen.

Dr. Fenwick heeft in eenen brief aan den *Times*, van den 5 januarij 1866, daarop het eerst opmerkzaam gemaakt. Lionel S. Beale, de bekende phijsioloog uit Londen, heeft hieromtrent een nauwkeurig onderzoek ingesteld en in den *Medical Times* van 20 januarij me dedegeld.

Men verzoekt ons het volgend artikel in den *Postrijder* over te nemen:

Runderpest. — Geneesmiddel.

BERICHT AAN DE LANDBOUWERS.

Sedert drie of vier maanden heeft men wel vele remedien voorgesteld om de runderpest te genezen, die thans Engeland en Holland teistert; enkel twee hebben de aandacht opgewekt der wetenschappelijke wereld en vooral der landbouwers, namelijk de homeopathische remedie, beproefd in de onstraken van 's Hage met een vrij goed gevolg, door eenen belgischen apotheker en weerts, en die der broeders Worms, aanbevolen door de engelsche dagbladen. Wij zullen ons bepalen bij het mededeelen der geneeskundige behandeling voorgesteld door de III. Worms. De ontferming moet leeren of deze voorname planters van Geylan inderdaad het middel hebben ontdekt, dat zoo ongeduldig verwacht werd.

Zie hier wat men ons dienaangaande mededeelt: «Onlangs bevatte de *Times* eenen brief van eenen engelschen eigenaar, Lord Leight, die had hooren spreken over het welgelukken der III. broeders Worms, in de geneeskundige behandeling der veeziekte; hij had hunne tuschenkomst ingeroepen om zijnen veestapel te redden, en de uitslag is uiterst gunstig geweest.

» MM. Worms, die te Geylan eene nitgestrekte exploitatie bestuurd hebben, waar zij hunne remedie met aanboudend geluk hebben beproefd, wenschen er eene algemeene openbaarheid aan te geven.

» Om die ziekte te ontdekken, moet men den mond des diers openen en zijn adem rieken. Is de adem verpest, dan moet de medetijn zonder uitsiel gebruikt worden. » Wanneer het dier door de ziekte getroffen is, verspreiden zijne uitwerpingen eene bijzondere slechte geur. » Nadat het beest de medetijn genomen heeft, moet het warm gehouden worden in eene wel verluchte en met klooralkal gezuiverde stallung. Elk ziek dier moet verstoand van af dogene, die goed gezond zijn, gescheiden worden.

MEDECIJN.

» Neem een kilo kleine roode ajuinen en een kilo loek; pel die; doe ze samen in een mortier en maak er eene duun pap van, waarbij zij 750 grammen gemalen grugember zult voegen; meng daarna alles goed onderreen.

» Vervolgens zult gij 625 grammen *assa fetida* (zuivelschrak) nemen; giet er genoeg water in om het te bedekken en laat dit koken, wel zorg dragende a onthoud de harde gebeit u te roeren, zoolang tot er niets dik meer blijft. Giet dit aftooksel van *assa fetida* over de pap van ajuin, loek en gingember, en roer dit zeer sterk. Voeg er dan ongeveer 10 liters rijswater bij en laat het koud worden.

» Het voorgaande is toereikend voor 14 koeijen of ossen.

DOSIS.

» Voor eene koe of os, ongeveer 3-4 liter; voor eene vaars, ongeveer 1-2 liter; voor een kalf, ongeveer 35 centilfers.

BEHANDELING.

» Twee of drie uren nadat de medetijn ingegeven is, geeft men aan de koe of den os 2 liters of 2-2 liters gekookt rijst; aan eene vaars of een kalf, eenen liter of 1-1 liter; doe er een weinig zout bij om het smakelijk te maken, en doet dit drinken, bij middel van eenen hoorn of trechter, als het dier weigert in te nemen.

» Gedurende twee dagen moet het dier volgenderwijze gevoed worden: men zal het drie maal daars eene dikke rijstspap geven, en bij elke maaltijd mag men eene goede greep hooi voegen. Als de dieren gewoon zijn aan wortelen, mag men hun den dordien dag, een vierde geven van hun gewoon voedsel, in twee porties, zonder rijst. Den vierden dag de helft en zoo vervolgens. Als de mond des diers gevoelig is, zal men dezelfde wasschen met eene heldere pap van gekookte oranjeschors van Seville.

» Als de ingewanden gedurende 12 uren niet werken, als het dier verstopt is of de maag gezwollen, zal men aan eene koe of aan eenen os 250 grammen versch en ongeouten spek geven, gereel gemaakt in vorm van ballen, en slechts 125 grammen aan eene vaars of een kalf.

» Indien, daarentegen het dier lijdt aan afgang, zal men het de volgende mengeling geven; aan eene koe of os:

» Een kleine lepel *laudanum* en een wijnzels *cachou tinkuur* in eenen halven liter dikke rijstspap.

» Men kan niet genoeg aanbevelen ommedeljk de remedie toe te dienen op het oogenblik zelf, dat men bemerkte dat de adem slecht riekt.»

aldus tot de politie.

— Maar ik behoeft u, beste kollega, vervolgde de jonge policiedienaar lachende, ten minste van mijne zending niets te verbergen, en — hier zag hij eenen de twee andere reizigers aan, — en zooals ik zie, hier in het geheel niet. Luister dan. Ik reis voor ambtszaken en wel voor zaken betreffende den post.

— De post? vroeg men plotseling uit drij hoeken van het rijtuig. — De post? Hoe komt dat? vroeg luid de kollega van den listigen snorbaard.

— De post? wilde de dikke reiziger uitroepen. Het woord kwam echter niet over zijne lippen; maar hij was plotseling opgestaan, en zat nu weder door een hevigen schrik bevangen.

De policiedienaar lachte stil bij zichzelf. Hij had den aanval gewaacht, en reeds was zijne overwinning zeker. Hij keerde zich tot zijnen kollega, die echter niet zijn kameraad van politie was; zij waren wel alle twee ambtenaren; maar de een bij de politie, de ander elders.

— Hoe komt dat? In de laatste drijf of vier dagen hebben er bij den post twee fijne opletgerijen plaats gehad. Verbeelt u, op zes of zeven postkantoren vertoont zich iemand in den uniform van eenen postdirecteur. Hij geeft zich uit voor eenen ambtenaar van het algemeene postkantoor, toont eene volmacht, waaraan niemand eenige sporen van vervalsching kan ontdekken, en vordert op grond daarvan belangrijke sommen. Hij ontvangt ze en verdwijnt er mede.

— Dat is een doorslepen spitsboef! riep de ander uit.

— Dat is hij, kollega.

— En men heeft hem nog niet kunnen betrappen?

— Nog niet, maar...

— Men is hem op 't spoor?

— Ik hoop het.

De politieagent wierp, terwijl hij zoo sprak, een langen doordringenden blik op den dikken heer en van dezen op dens reisgezellen. De dikke reiziger zat daar met een doodsbleck gelaat; zijne oogen waren naar den grond gericht; het zweet liep tappelings van zijn gelaat op den kraag van zijnen pelsjas; maar ook de dame naast hem was vreeslijk verschrikt. Dat haar reisgezel een postambtenaar was, of hier of daar in eenige betrekking stond met den post, dat had zij reeds vroeger gedacht. Kon zij er nu nog aan twijfelen? En door zulk eenen mensch had zij zich laten bedriegen! Zij had zich met hem ingelaten, terwijl zij hem voor braaf en eerlijk hield. En nu werd zij door de twee agenten met hem te zamen aangezetroffen, op eene wijze dat de een, die van de politie, haar voor zijne medeplichtige durfde houden; zijn vorschende blik toch bewees het haar duidelijk. Zij sidderde over het geheele lichaam.

— Wij hebben zijn signalement, voegde de politie-agent er bij, en ik geloof dat wij ook den weg gevonden hebben, dien hij na de volvoering zijner schelmstukken genomen heeft.

— En hoe ziet hij er uit? vroeg de ander.

— Hij, is, naar de beschrijving, een statig man, gezet, blond, met een frisch uitzicht.

— Hemel! riepen tegelijkertijd twee stemmen

in den waggon. Het waren de dame en de dikke heer. Nog luid riep de kameraad van den politie-agent, die den doodsbleck en van zweet druppelenden heer aanzag en zich toen fluisterend tot zijnen ambtgenoot wendde.

— Is hij het niet?

— Stil!

— Maar er is geen twijfel aan!

— St! St! Gij bederft alles!

— Maar hij kan u hier niet ontkomen; hij kan toch niet uit den waggon springen.

— Neen, met zijn dikken buik niet!

De politie agent moest hardop lachen, toen hij dit zeide.

— Gij zult hem alzoo in de naaste statie in hechtenis nemen?

— In de residentie.

— Dat zal grappig zijn. Ik wensch u bij voorbaat geluk met de bevordering of het ordeteken dat u deze zaak zal opleveren.

De politie-dienaar antwoordde niets, hij zag echter vrolijk en opperuiind rond. Den dikken heer liep het zweet bij stroomen in den schoonen pelsjas. De dame aan zijne zijde was ook onrustig geworden. De man zat naast haar als het toonbeeld des ongeluks. Zij gevoelde medelijden met hem, en dat bracht haar op andere gedachten. Het uitzicht en het gedrag van den man waren verdacht, maar toch kon zij niet begrijpen dat hij een dief en een bedrieger zijn zou. Hij was zoo traag en zoo lanzaam; hij had zich zoo natuurlijk geërgerd over hare schoolmeesterachtige vermaningen en was daarop weder zoo gedwee